

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ ЎЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЎЗБЕКСКОГО ССР.

42-йил чиқиши
№83 (11. 529).

9 апрель, шанба, 1960 йил.

Баҳоси 20 тийин.

Н. С. ХРУШЧЕВ — ФАХРИЙ ШАХТЁР

1960 йил 4 ва 5 апрелда Москвада Союзлар уйининг Колонна залида СССР кўмир саноати ишчилари касабаси союзининг навбатдаги VI съезди бўлиб ўтди. Кон ишчилари касабаси союзининг бундан 40 йил муқаддам мана шу бинонинг ўзид бўлиб ўтган биринчи таъсис съезди совет кончилари касабаси союзининг негизини қурган эди.

Кўмир саноати ходимлари касабаси союзининг VI съезди мамлакатимиз кўмир саноатини ривожлантиришда Н. С. Хрущевнинг жуда катта хизматлари қилганлигини ва совет кончилари тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келатганлигини ҳисобга олиб, Донбасснинг энг кекса шахтёри ўртоқ Хрущевга «Фахрий шахтёр» унвонини бериш ҳамда уни биринчи даражада «Шахтёрлик шухрати» нишони билан мукофотлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

7 апрелда VI съезд делегатларидан бир гуруҳи Кремлда Н. С. Хрущевнинг кўмир саноати ишчилари касабаси союзи марказий комитетининг раиси И. М. Власовиченко Никита Сергеевични фахрий унвон берилганлиги муносабати билан делегация номидан қизғин таъриқлади. «Приморскуголь» комбинатининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қўрамови энг кекса шахтёр А. С. Алдишев ўртоқ Хрущевга Фахрий шахтёр дипломини ва кўрама тақдирланган нишонини, шунингдек 1- даражали «Шахтёрлик шухрати» нишонини топишди.

Н. С. Хрущев билан съезднинг бир гуруҳи делегатлари ўртасидаги сўхбат бир соатдан кўпроқ давом қилди. Бу сўхбатда съезд делегатларидан Е. И. Дроздецкий, А. Г. Шибирова, Н. И. Белчик, Н. С. Морозова, К. Сидоренко, П. К. Поджаров, Д. З. Довгий, П. М. Качанов, Л. А. Бистров, И. П. Красов, Я. И. Колупина, П. А. Кавалеров, Н. И. Комогорцев, Д. И. Голошанов, дондор шахтёрлар, илгор корхоналарининг ва баъзи кўмир комбинатларининг раҳбарлари қатнашди.

Н. С. Хрущев кўмир саноати ҳозирги вақтда қандай ишлаётганлигини қизиқиб сўрашди, ишларини, айниқса кўмир қазиб олишда ҳамда кончиларнинг ичини қавлаб ўттишда кўп меҳнат талаб қилади-гана ва оғир ишларини механизациялаш ва автоматлаштириш масалаларида гоёт қизиқди, шахтёрлар қандай ишлаётганлигини ва ўзларининг бўш вақтларини қандай ўтказётганлигини сўрашди.

Съезд делегатлари — кўмир комбинатларининг ишчилари ва раҳбарлари Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига ва шахсан Н. С. Хрущевга кўмир саноатини ривожлантириш ва совет шахтёрларининг турмушини яхшилаш тўғрисида тўхтовсиз ғамхўрлик қилиётганлигини учун ҳамма кончилар номидан чўқур миннатдорчилик билдирди.

Никита Сергеевич Хрущев Совет Иттифоқи шахтёрларига ўзлари бажарётган олижаноб ишда янада янги муваффақиятлар тилади ва кончилар етти йиллик план топшириқларини муздатида оқиб бажариб, мамлакатимизда коммунизм куриш ишига катта ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдирди.

Сўхбат қатнашчилари Н. С. Хрущевнинг кўлини шахтёрларча маҳкам қисиб, унга сўхат-саломатлик тиладилар ва Ватанимизнинг бахт-саодати ҳамда ҳамма халқлар ўртасида дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлида ҳармай ишлаб, узоқ умр кўринг, дедилар.

Н. С. Хрущев мамлакатнинг ҳамма шахтёрларига қизгин сўлом топиришини илтимос қилди.

Сўхбатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Ф. Засядко, ВЦПС Марказий А. А. Булгаков ва КПСС Марказий Комитети оғир саноат бўлимининг мудири А. П. Рудаков қатнашди.

АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДАГИ ҲУКУМАТ ВА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ ФАВҚУЛОДДА КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ РАИСИГА

Раис жаноблари,
Африка мамлакатларидаги ҳукумат ва жамоат ташкилотлари фавқулодда конференциясининг қатнашчиларига менинг чин қалбдан юборган сажийини саломимни топширишимни кўнсан Сиздан илтимос қиламан.

Африка халқларининг чин дўсти бўлган Совет Иттифоқи уларнинг мустақиллашчилик асоратига қарши, ўз эркинчиликлари ва миллий мустақилликлари учун, Африкада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган мардонавор курашини чуқур хайрихоҳлик ҳислари билан қувайтиб турибди. Совет ишчилари Африка халқларининг Африка қитъасини жаҳоннинг ядро қуролдан холи бўлган зонасига айлантиришга интилаётганликлари юксак даражада қадрлайдилар ва тўла равишда қувағтайдилар.

Ҳамма мамлакатлар ва қитъаларнинг халқлари тинч ва бахтиёр бўлиб яшашни истайдилар, бу олижаноб мақсадга эришиш учун олиб бораётган курашда уларнинг куч ва ғайратлари тобора кўпроқ бирлаштирилади бери, ялпи тинчликни иши, албатта, тантана қилади, шу муносабат билан, Африка ҳукумат ва жамоат ташкилотларининг фавқулодда конференцияси Бандунгда, сўнгра эса, Умум Африка конференциялари да эълон қилинган улғу принципларга амал қилиб, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига янги катта ҳисса қўшадилар, деб умид билдиришга икзоат берайсиз.

Сизларнинг конференциянгиз ўз олдидан турган вазифаларини ҳал қилишда Африка халқларининг эркинлиги ва мустақиллиги йўлида, тинчлик ва бутун инсониятнинг тараққиоти эти жи йўлида катта муваффақиятлар қозонишини астойдил тилайман.

Н. ХРУШЧЕВ.
СССР Министрлар Совети Раиси
Москва, Кремль,
1960 йил, 6 апрель.

ЛЕНИН ВАХТАСИДА АСБОБСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Тошкент асбобсозлик заводида тайёрланаётган маҳсулотнинг кўп қисми қардош республикаларга, чет эл мамлакатларига жўнатилади. Шу сабабли ҳам коллектив ҳар бир деталнинг сифатли бўлиши, буюртманинг белгиланган муддатда тайёрланиши учун курашади.

Асбобсозлар етти йилликнинг иккинчи йилида эзмаларига олган социалистик мажбуриятни бажариш учун қизғин курашмоқдалар. Уч ой ичда талаягина техника тадбирлари амалга оширилади. Жумладан, автомат линиянинг биринчи бўлими ишга туширилди.

Корхонада рационализаторлик ҳаракати аж олган. Ўтган уч ой мобайнида ташаббускор рационализаторлардан 50 та тақлиф тушди. Шундан 25 таси жорий этилиб 50 минг сўмга яқин фойда олинди. Асбобсозлар «Ташсельмаш» заводида «ХВС-1,2» маркали пахта терши машинасининг «СА-2006», «СА-1302», «СА-1016», «19-08» деталларини, «Ўзбексельмаш» заводида селёка динометрлари учун 802-детални ҳам вақтида тайёрлаб бермоқдалар.

КОММУНИСТИК МЕХНАТ
БРИГАДАЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ҚўқОН, («Кизил Ўзбекистон» мухбири). Муқийнинг номили артеда коммунистик меҳнат бригадалари тобора кўпаймоқда. Ленин вахтасида туриб ишлаётган Сабохон Солиқов бригадаси биринчи квартал планини икки ойда бажариб. Ҳозир бу бригада иккинчи квартал топшириғини бажариш арасида турибди.

Курбонов, Эшматов, Каримов, Ахмадалиева ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари В. И. Ленин туғалган куннинг 90 йиллиги олдидан бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, квартал планларини ортириб адо этдилар.

Ғафоровчи Юнусов бошлиқ бригада мартнинг 20 кунлик топшириғини 145 процентга етказди.

ИЛҒОР КОМСОМОЛ-ЕШЛАР

Янгийўл ёр заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари меҳнат вахтасида туриб ишлаб, юқори кўрсаткичларга эришяптирлар. Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган ўртоқ А. Шаширин бошлиқ бригада аъзолари 1-квартал планини 20 мартдаёқ адо этдилар. Комсомол-ешлардан Қ. Қодирбеков, В. Шелудов, Ю. Манлонов, Г. Очидиев ўртоқлар смена нормаларини 170—230 процента етказиб бажармоқдалар.

Меҳнатсевар коллектив етти йиллик планни беш йилда бажариш учун социалистик мусобақани аж олдириб юборган.

ДўСТОНА ИРОҚҚА ВИЗИТ

А. И. Микоян Бағдодга жўнаб кетди

8 апрелда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян совет саноат виставкасини очини учун «ИЛ-18» самолётида Москвадан Бағдодга учиб кетди.

А. И. Микояннинг Ироққа сафарига ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Ф. Семичастнов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари А. Д. Шибирин ҳамроҳ бўладилар.

Совет Иттифонининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромидан А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, А. И. Косигин, бор эди. (ТАСС).

БИРИНЧИ МАРТА
ҚАЛАМГА ОЛИНГАН
КИШИЛАР

МЕХАНИК МУРОД ХОЛБОВ

...Тоҳир ака Ҳамроев бошлиқ бригада бу йил ҳам мўл ҳосил етиштирди. Колхоз бўйича ҳар гектардан 26, Тоҳир ака бошлиқ бригада 36,5 центнердан. Тафрўт кичкина эмас: гектар бошга 8 центнердан эиё. Ҳўш, колхоз бўйича 36 центнер ва ундан ошириб ҳосил олиш мумкинми? Вошқор ҳосилдан ҳам ҳосилини кўтарсалар, албатта, мумкин бўлади. Ленин, гектардан 22—23 центнердан бераётган бригадалар ҳам бор-да. Буларни илдамлатиш керак.

— Тоҳир ака билан тенглаштири кийин, — деди кам ҳосилили бригада бошлиқларидан бири. — У кишининг тишлари пахтачиликда чиққан.

— Ҳаммазининг саркомиз, — деди ўртача ҳосилили бригада бошлиғи Камолов. — Беллашини осон эмас...

Бригада бошлиқлари орасида бўлаётган ўзаро туруннинг мағизини қақиб ўтирган колхоз партия бюросининг секретари Зоҳидов Тоҳир акага қўйиб: «Шу гаплар тўғрисида» — деди.

— Тўғриси ҳам бор, нотўғриси ҳам. — Тўғриси шуки бизнинг бригада аъзолари колхознинг бойлигини оширишди. Нотўғриси шуки, баъзи бригадалар машина юриш қилолмайтирлар. Ишининг кўзини билган одам, бирим ўн бўлсин деган деҳқон энди кетмон дастасига суямай, машинага минсин, ордағилар олдинга юрсин, Гап шунда.

Илгари гектаридан атиги 15—16 центнердан ҳосил олиб келган Энгельс номили колхоз иккинчи йил ичда юқори ҳосилили хўжаликлар даражасига кўтаришганлигини сабаби нимада? Чигитни квадрат-улаб экиш Самарқанд бошлиқ бўйича дастлаб шу колхозда жорий қилинди, гўза маини билан ятаганилиги, узунасига-кўндалангига ишланди. Бу илгор усулини колхозда биринчи бўлиб Тоҳир ака Ҳамроев қўллади.

«Деҳқон машинага минсин» деганининг боиси шу. Бригада бошлиғи меҳаник Мурод Холбоев «СХС-48М» машинасида 151 тонна пахта териб, бу ишда ҳам оёласта биринчиликини олди.

— Мурод Холбоев бригадаси гектаридан қирқ центнердан пахта берамин, деганида айрим кишилар: «Боласи тушмагур халитдан катта кетипти, охири бахайр бўлсин» дейишган эди. — дейди колхоз раиси ўртоқ Рофе Ҳамроев. — Аввал ишолмаган, кейинча ишнинг натижасини ўз кўзи билан кўрган кишилар Холбоевнинг кўлини сиқиб «офарин, азамат!» дедилар.

Меҳаник Мурод Холбоевнинг иши чиндан ҳам таҳсиллашга сазовориди. Коммунист Мурод Холбоев ўзининг шухрати учун эмас, колхознинг шухрати учун курашди. Ўтган йили тўртта трактор-далачилик бригадаси тузиб, ўз тажрибасини ўртоқлашди, ҳа...

— Бу гапнинг жуда маъқул, Муродбой, — деди Тоҳир ака. — Битта бригадига бошлиқлик қилиш ҳам қўлингдан келади, ука. Фронтда танк ҳайдаган йигит пахта териш машинасини юритолмаслиги мумкин эмас.

Партия бюросининг секретари Зоҳидов «хўш, нима дейсан» дегандек Муродга қаради.

— Дилимдагини топиб айтдингиз, Тоҳир ака, — деди Мурод. — Ариза ҳам ёзиб қўювдим. Бригада ўтсам кўндалангига, рал бундай бўлади-да! Колхозни битта-иккита бригада эмас, кўпчилиги бўлса илдамлаштирилади. Билганимни ўртаганам, хотиринг жам бўлсин.

— Аризангиз бер, эртаёқки правлениеда кўрамиз, — деди Зоҳидов. — Трактор-далачилик бригадаси тузамиз.

ЖИҲОЗЛАР ЗАВОДИ

Тошкент областининг Оржоникдзе районида савдо корхоналари учун махсус жиҳозлар ишлаб чиқарадиган завод қурила бошлади. Энг янги типдаги жиҳозлар ёғочдан, пластмасса, шипа ва металлдан ишланади.

Бундай завод республикада биринчи марта барпо этилмоқда. Заводнинг биринчи навбат қисмини шу йилнинг ўзидеёқ ишга тушириш мўлжалланади. Корхона дастлаб прила в ка, шкафлар, магазинларда товарларни очиб қўйиш учун столлар тайёрлайди. (ЎзТАГ).

УСТОЗГА ЛОЙИҚ ШОГИРД

Мавжуда ўрта мактабни тугатган, каноп-тўқу-йишув фабрикасига ишга кирди. Тўқувчилар ҳаёт оstonасига эндишга қадам қўйиб келиётган қизни кўчоқ очиб кутиб олдилар. Шоғир қизни тикимаси ишлаб турган автомат дастгоҳлар ўзига тортиди. Ахир, унга тўқувчилик касби ҳаммадан осон туюлган эди-да. Автомат дастгоҳлар бир қатим иш уюлса тўртта қолади, уни бошқариш учун қаққон қўллар, ўтқир зехн керак.

Лекин Мавжуда шошиб қолмади, қийинчиликлардан қўрқмади. Дастлаб тажрибасизлик қилиб, бир-икки дастгоҳни ишдан чиқариб қўлғиди. Мастер ерданчилари унга яқиндан кўмаклашдилар.

Мавжуда моҳир тўқувчи Азиза Мирзаевадан миннатдор. У, устозидан қаққон тўқини, узилган тандани одатдагидек 25 секундда эмас, 15—17 секундда улашни ўрганди.

Шундан бери уч баҳор ўтди. Мавжуда Маҳмудова тўқувчилик касбининг пухта эғаллаб, берилган топшириқларни орғич билан бажара бошлади. Лобар қиз ҳозир коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номни олиш учун курашмоқда. Ҳар сменда 128-метр ўришга 160 метргача мато тўқитири. Мавжуда етти йиллик пилини ўзоғи билан беш йилда бажариш учун социалистик мажбурият олган.

— Илгари ҳар ким ҳам бажаравари, — дейди Мавжуданиннг устози Азиза Мирзаева, — ал ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятни бажаришда. Мавжуда бутун кун-гайратини шунга қаратганлиги учун ҳам корхона коллективи орасида izzat-ҳурмат кўрди. Бу меҳнатсевар қиз усқуналарнинг унмдорлиги жиҳатидан 1965 йил даражасига етиб қолди.

Биз Мавжуда Маҳмудовани меҳнат кўрсаткичлари билан танишганимизда унинг ғайратига, ишқоғига офарин дедик.

К. ЕРНИЗОВ.

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»
МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„ГИЛМОЯ ВА САРМОЯ“

«Кизил Ўзбекистон» газетасида «Гилмоя ва сармоя» сарлавҳаси билан босилган мақолада республика машинасозлик саноатида Келес бетонитларидан фойдаланиш масаласи жуда тўғри кўтарилган. Дарҳақиқат республикадаги ҳамма машинасозлик заводлари қузов цехларининг эҳтиёжини Келес гилмоиси билан тўла-тўли қондириш мумкин. Шу сабабли Госплан республика Министрлар Советига бетонитларни узоқ жойлардан келтириладиган кўра Келес гилмоиси билан ҳамма заводларини таъминлаш тақлифини килтириди.

Гилмоя кони Бухоро областида ҳам топилади. Ҳозирги вақтда ёр ва нефть махсулотларини тозалаш саноатига ҳар йили 10 минг тонна гилмоя етказиб берадиган цехни Каттақўрғон ёр заводида куриш мўлжалланмоқда.

Бундан ташқари республикада бетонитларнинг бошқа конлари ҳам бор. Фарғона областида, Олмалик ва Каттақўрғон шаҳарлари атрофидаги шундай конлар ҳозир ўрганилмоқда.

Гилмоя конларининг халқ хўжалигида аҳамияти гоёт катта эканлигини эътиборга олиб, республика Госплани Ўзбекистон ССР Фанлар академиясидан 1960 йилда гилмоядан республика саноати ва хўжалигининг турли соҳаларида фойдаланиш юзасидан илмий конференция ўтказишни илтимос қилди.

С. ЗИЕДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Госпланининг раиси.

«Гилмоя ва сармоя» мақоласининг авторлари жуда қизғин ва муқий масалани кўтарганлар. Шу масала юзасидан баъзи бир мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчи эдик:

1. Чирчиқда қурилаётган керамзит заводининг муҳим хомашёлари-дан бири гилмоя бўлади. Завод лоийҳасида гилмояни Қозғистон ССР Дарвоза станциясидан ташиб келтириш мўлжалланган. Ҳолбуки Чирчиқ шаҳридан 10—15 километр шарқ-шимолда Майский ва Озодбод қишлоқлари атрофида катта гилмоя конлари бор. Шу сабабли биз Чирчиқ керамзит заводида гилмояни ана шу конлардан келтириш масаласини ҳал қилмоқ керак, деб ҳисоблаймиз.

2. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология институтига гилмоянинг сув ўтказмаслиқ хossalарини ўрганиди. Ҳозир «Ўзгидровод-хлопок» илмий-техник ширкати гилмоянинг ана шу муҳим фазилатларидан фойдаланиб, ундан канал қуришда фойдаланиш йўллариини ўрганимоқда.

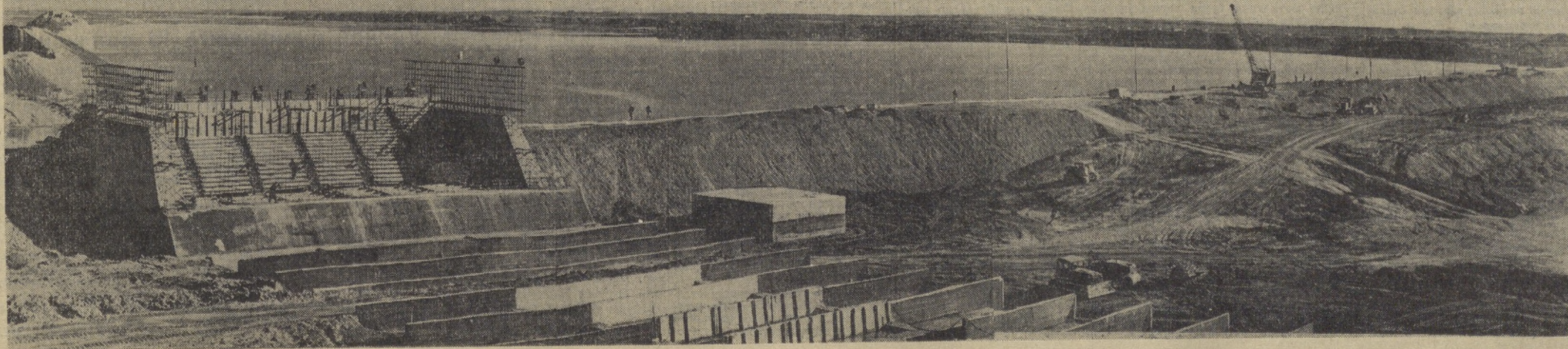
3. Республикада гилмоянинг катта конлари бор. Бу конлар Фарғона водийсида, Ғарбий Ўзбекистонда (Жарқоқ, Овминатор ва бошқа жойларда), Тошкент областида (Охангарон, Олмалик, Келес) ва бошқа жойларда ҳам бор. Бизнингча республикадаги бундай конларни ўрганиш ва улардан халқ хўжалигида комплекс фойдаланиш масаласини тезроқ ҳал қилиш учун давлат илмий техника комитети ҳузурида махсус комиссия тузишга, ахши бўлар эди.

Ш. ДАВЛАТОВ,
К. УСМОНОВА,
М. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Геология-минерология фанлари кандидатлари.

А. УМАРОВ,
аспирант.

ЕТТИ ЙИЛЛИК ҚУРИЛИШЛАРИ.
ДА. СУРАТДА: Тошкент обла-стида қурилаётган Тўнбўғна сув омборининг умумий курилиши.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

С. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

